

6. ERBJUD KONKRET STÖD

Rekommendation: Kartlägg de närståendes konkreta behov av stöd, hänvisa dem till att omfattas av stödverksamhet och uppmuntra dem att ta emot det stöd som erbjuds.
Evidensgrad: B

Närstående till offer för personbrott önskade få konkret stöd efter personbrottet, såsom hjälp med begravningsarrangemang, telefonsamtal, inköp och betalning av räkningar.

I en intervjuundersökning¹ beskrevs behovet hos närstående till offer för personbrott (n=44) och hur detta behov hade bemötts på Uhrien tuki och av övriga aktörer.

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Närstående till en person som plötsligt avlidit behöver konkret stöd när det gäller praktiska saker relaterade till den närståendes död såsom ifyllande av papper, samlande av minnen och kontakt med olika organisationer.

I en kvalitativ intervjuundersökning² beskrevs behovet av vård hos dem som plötsligt förlorat en närstående, och huruvida de söker hjälp och får hjälp av hälso- och sjukvården om de behöver det. Beskedet gavs (n=30) av de personer som möttes av den närståendes plötsliga dödsfall, självmord, olycka, plötslig spädbarnsdöd eller personbrott.

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Det som hjälpte föräldrar efter barnets död att klara av förlusten var att få hjälp av de närmaste för att uträtta praktiska ärenden och för att sköta om stödets fortgång. Praktiska ärenden var till exempel omsorg om barnen och hemmets skötsel, inköp av mat och hjälp med begravningsarrangemang. Hjälpanne stöd innebar kondoleanser och närvaro av yrkespersoner, partnern och barnen, släktingar, vänner, personer med samma erfarenheter och arbetskamrater, bekanta och obekanta längre ifrån. I det som partnerna sinsemellan delade med sig av det som skett ingick närvaro vid förlossningen, vakande invid barnet, bärandet av barnet till graven, gemensam tid, gemensamt och likartat sörjande, delande av minnen och gemensamt besök hos kamratstödsgrupper.

I en kvalitativ undersökning³ beskrevs faktorer som hjälper föräldrar att klara av förlusten efter barnets död. Materialet bestod av erfarenheter hos mödrar (n=143) och fäder (n=102) som förlorat sitt barn. Undersökningsmaterialet samlades in på en enkätblankett sex månader efter barnets död och materialet analyserades genom en induktiv innehållsanalys.

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Kommentar: De flesta barn hade dött under graviditeten.

Fäder till barn som dött behövde konkret stöd för att sköta om ärenden såsom praxis vid obduktion, att hämta barnet från sjukhuset, ärenden relaterade till begravningstillstånd och att hålla begravning. Dessutom behövde de råd om varifrån man får konkret stöd av olika slag såsom barnomsorg och

ekonomiskt stöd. Fäderna önskade även att sjukledighet ordnades och bedömning av behovet av medicinering.

I en trianguleringsundersökning⁴ beskrevs sorgen hos fäder som hade förlorat sitt barn, det stöd de fick och effekterna av en multiprofessionell stödintervention på fädernas sorg och möjlighet att klara förlusten efter att de hade lämnat sjukhuset. I interventionsgruppen bestod svarsgivarna av 62 fäder och i kontrollgruppen av 41 fäder. Effekterna av stödinterventionen utvärderades utifrån skillnaderna mellan fädernas sorgereaktioner (HGRC).

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 2c

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Källor:

1. Malone, L. (2007). Supporting people bereaved through homicide: Developing victim support's response. *Bereavement Care*, 26(3), 51-53.
2. Dyregrov K, Berntsen G & Silviken A. (2014). The need for and barriers to professional help – a qualitative study of the bereaved in sámí areas. *Suicidology Online*, 5(1), 47-58.
3. Savolainen S, Kaunonen M & Aho A L. (2013). Vanhempien selviytymistä auttavat tekijät lapsen kuoleman jälkeen. *Hoitotiede* 25 (3), 222–235. (på finska)
1. Aho AL. (2010). Isän suru lapsen kuoleman jälkeen: tuki-interventio ja sen arviointi. Tampere: Tampere University Press. (på finska)

Rekommendation: Beakta de närståendes behov av sjukledighet och eventuell medicinering.
Evidensgrad: D

Syskon till en person som avlidit till följd av självmord önskade att av den yrkesutbildade personalen få information om att söka sjukledighet.

I en intervjuundersökning¹ beskrevs orsakerna till varför syskon till den som begått självmord (n=18) sökte eller lät bli att söka professionell hjälp. Därutöver beskrevs hur nöjda de syskon som sökte professionell hjälp var med det stöd de fick och deras rekommendationer av de yrkespersoner som bemöter syskon till en person som begått självmord.

Studiens kvalitet: God (8/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Fäderna önskade även att få stöd i frågor som gäller att söka sjukledighet och bedömning av behovet av medicinering. Totalt 36 procent (n=18) av fäderna upplevde att de fick bra stöd för att få svar på dessa frågor.

En trianguleringsundersökning² som beskrev sorgen hos fäder som hade förlorat sitt barn, det stöd de fick och effekterna av en multiprofessionell stödintervention på fädernas sorg och möjlighet att klara förlusten. Interventionsgruppen bestod av 62 fäder och kontrollgruppen av 41 fäder. Effekterna av stödinterventionen utvärderades utifrån skillnaderna mellan fädernas sorgereaktioner (HGRC).

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 2c

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Den yrkesutbildade personalen ska beakta de närståendes behov av sjukledighet.

Expertutlåtande³ från finländska ideella föreningar: Huoma- henkirikoksen uhrien läheiset ry, KÄPY - Barndödsfamiljerna rf, Suomen Nuoret Lesket ry, Sorgbandet rf.

Studiens kvalitet: Hög (6/7 JBI).

Evidensstyrka: 5

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Kommentar: Expertkonsensus.

Källor:

1. Pettersen R, Omerov P, Steineck G, Dyregrov A, Titelman D, Dyregrov K, et al. (2015). Suicidebereaved siblings' perception of health services. *Death Studies*, 39(6), 323-331.
2. Aho AL. (2010). Isän suru lapsen kuoleman jälkeen: tuki-interventio ja sen arviointi. Tampere: Tampere University Press. (på finska)
3. Surujärjestöt 2017. Suomalaisten Surujärjestöjen antama asiantuntijalausunto. Ks. Suosituksen liitteenä oleva Suositusten taustalla olevat tutkimukset –taulukko. (på finska)

Rekommendation: Skydda närstående vid behov från media.

Evidensgrad: D

Mer än hälften av närstående till offer för personbrott upplevde att de behövde skydd från journalister eftersom personbrott väcker medias intresse.

I en intervjuundersökning¹ beskrevs behovet hos närstående till offer för personbrott (n=44) och hur detta behov hade bemötts på Uhrien tuki och av övriga aktörer.

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

En offentlig behandling i media av den avlidne, ökade närståendes traumatisering och påverkade vardagliga sysslor, i synnerhet på små orter.

Expertutlåtande² från finländska ideella föreningar för sorgearbete: Huoma- henkirikoksen uhrien läheiset ry, KÄPY - Barndödsfamiljerna rf, Suomen Nuoret Lesket ry, Sorgbandet rf.

Studiens kvalitet: Hög (6/7 JBI).

Evidensstyrka: 5

Relevans för den finländska befolkningen: God

Kommentar: Expertkonsensus.

Närstående till en person som blivit offer för personbrott upplevde att händelsen förvrängdes i media och oväsentligheter spreds i nyheterna på ett sårande sätt.

I en kvalitativ undersökning³ beskrevs faktorer som främjar och förhindrar sorgen (n=34) hos närstående till ett offer för personbrott. Materialet analyserades med hjälp av en induktiv innehållsanalys.

Studiens kvalitet: Hög (9/10 JBI).

Evidensstyrka: 3

Relevans för den finländska befolkningen: God.

Källor:

1. Malone, L. (2007). Supporting people bereaved through homicide: Developing victim support's response. *Bereavement Care*, 26(3), 51–53.

2. Surujärjestöt 2017. Suomalaisten Surujärjestöjen antama asiantuntijalausunto. Ks. Suosituksen liitteenä oleva Suositusten taustalla olevat tutkimukset –taulukko. (på finska)
3. Virta T, Kaunonen M, Aho AL (2017). Henkirikosuhrien läheisten suru sekä selviytymistä edistävät ja estävät tekijät. Thanatos 6 (2), 5–48.(på finska)